

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 68.146 van 16 september 1997

A. 73.761/XIII-105
A. 73.767/XIII-106
A. 74.311/XIII-107

- In zake :
1. **STRUVAY** Alain,
 2. **MOUREAU** Eliane,
 3. **FACCHI** Emilio,
 4. **D'ANGELO** Jeanine,
 5. **DONNAY**,
 6. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **PIPER AUTOMATIC**,
 7. de naamloze vennootschap **LA FORGE**,
die allemaal woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Georges Marcel DEHOUSSE,
advocaat,
rue Président Kennedy 26
4420 Saint-Nicolas,
 8. **DUFOUR** Germain,
rue Volière 44
4000 Luik,
 9. **MULLENEERS** André,
rue Volière 24
4000 Luik,
 10. **PELZER** Bernhard,
rue Pierreuse 9
4000 Luik,
 11. de vereniging zonder winstoogmerk **PIERREUSE ET AILLEURS**,
rue Pierreuse 23
4000 Luik,

12. **RENARD** Léopold,
rue Volière 5
4000 Luik,
13. **STEIGER** Nicole,
rue Volière 10
4000 Luik,
14. **WILLIOT** Louise,
rue Pierreuse 23
4000 Luik,
15. **BONI** Dominique,
rue du Laveu 199
4000 Luik,
16. **PIRENNE** Ivo,
die woonplaats heeft gekozen
bij Mr. Christian BOULANGE,
advocaat,
boulevard Frère Orban 15-16/11
4000 Luik,

tegen :

1. **het Waals Gewest**,
vertegenwoordigd door zijn
Regering,

dat woonplaats heeft gekozen
bij Mr. Pierre LAMBERT,
advocaat,
Defrélaan 19
1180 Brussel,
2. **de stad Luik.**

Tussenkomen partij :

**"Société régionale wallonne du
transport"**, afgekort als
"S.R.W.T.".

**DE WND. VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER,
RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,**

Gezien de vordering die Alain STRUVAY,
Eliane MOUREAU, Emilio FACCHI, Jeanine D'ANGELO, DONNAY,
de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
PIPER AUTOMATIC en de naamloze vennootschap LA FORGE op

28 maart 1997 hebben ingesteld om de schorsing van de tenuitvoerlegging te verkrijgen van het besluit van de gemeenteraad van Luik dd. 4 maart 1996, waarbij het bijzonder plan van aanleg nr. 79, het zogenaamde plan "de l'ilôt Saint-Michel" wordt goedgekeurd, en van de stilzwijgende goedkeuring van dat plan door de gewestregering;

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekers de nietigverklaring van dezelfde handeling vorderen;

Gezien de vordering die Germain DUFOUR, André MULLENEERS, Bernhard PELZER, de vereniging zonder winstoogmerk PIERREUSE ET AILLEURS, RENARD Leopold, Nicole STEIGER, Louise WILLIOT en Dominique BONI op 28 maart 1997 hebben ingesteld met het oog op de schorsing van de tenuitvoerlegging van hetzelfde bijzonder plan van aanleg nr. 79, het zogenaamde plan "de l'ilôt Saint-Michel";

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekers de nietigverklaring van dezelfde handeling vorderen;

Gelet op de vordering die Ivo PIRENNE op 12 mei 1997 heeft ingesteld om de schorsing van de tenuitvoerlegging te verkrijgen van :

- het besluit van de gemeenteraad van Luik van 4 maart 1996, waarbij het bijzonder plan van aanleg nr. 79, het zogenaamde plan "de l'ilôt Saint-Michel", wordt goedgekeurd;
- de impliciete goedkeuring van dat plan door de gewestregering;

- de bouwvergunning die op 7 juni 1996 door de gemachtigde ambtenaar van het bestuur ruimtelijke ordening en stedenbouw aan de "Société régionale wallonne du transport" is afgegeven, waarbij hij deze vennootschap machtiging verleent de oprit "Opéra" van de openbare parkeerplaats onder de "place Saint-Lambert" te Luik aan te leggen, mits bepaalde voorwaarden worden nageleefd;
- "geheime overeenkomsten" waarbij terreinen uitgewisseld zouden zijn, waarbij afgezien zou zijn van "natrekking" om "de verschillende personen die belang hebben bij de aanleg van de "place Saint-Lambert" de mogelijkheid te bieden te bouwen op een terrein dat hun niet toebehoort", en waarbij een "verbintenis" is aangegaan tussen de "Société régionale wallonne du transport" en een naamloze vennootschap "CODIC";

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoeker de nietigverklaring van dezelfde handeling vordert;

Gezien de op 11 juni en 4 juli 1997 ingediende verzoekschriften, waarbij de "Société régionale wallonne du transport" vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden in de drie vorderingen tot schorsing;

Gezien de nota's met opmerkingen en de administratieve dossiers van de verwerende partijen;

Gezien het verslag van de heer NEURAY, auditeur bij de Raad van State;

Gezien de beschikkingen van 21 augustus 1997, waarbij wordt bepaald dat de zaken voorkomen op de

terechtzing van 4 september 1997, de datum waarop zij tot de terechtzing van 12 september 1997 zijn uitgesteld;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van die beschikkingen en van het verslag;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. M.-H. GIELEN, advocaat, die voor de eerste vijftien verzoekende partijen verschijnt, van Mr. Chr. BOULANGE, advocaat, die voor de zestiende verzoekende partij, de verzoekende partijen E. FACCHI, B. PELZER en R. LEOPOLD verschijnt, van de heer Fr. KARCZEWSKI, zaakvoerder, die voor de zesde verzoekende partij verschijnt, van Mr. N. WEINSTOCK, loco Mr. P. LAMBERT, advocaat, die voor de eerste verwerende partij verschijnt, van Mr. D. ANDRIEN, loco Mr. P. FRANCOIS, advocaat, die voor de tweede verwerende partij verschijnt, en van de heer Chr. PHILIPPE, attaché, die voor de tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer NEURAY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat er grond is om de verzoeken tot tussenkomst ingediend door de "Société régionale wallonne du transport", waaraan de bestreden bouwvergunning is toegekend, in te willigen;

Overwegende dat de zaken verknocht zijn en dat zij dienen te worden samengevoegd voor de rechtspleging in kort geding;

Overwegende dat de gemeenteraad van Luik in het kader van het grootscheepse project voor de heraanleg van de onmiddellijke omgeving van de "place Saint-Lambert" op 26 juni 1995 voorlopig een plan van aanleg nr. 79, het zogenaamde plan "de l'îlot Saint-Michel" heeft goedgekeurd; dat het plan op 4 maart 1996, nadat het van 16 augustus tot 26 september 1996 openbaar was onderzocht en nadat er op 18 januari 1996 een ongunstig advies over was uitgebracht door de commissie van advies voor ruimtelijke ordening (C.C.A.T), definitief door de gemeenteraad is goedgekeurd, bij een beslissing waarvan de schorsing van de tenuitvoerlegging in de drie zaken wordt gevorderd, en die als volgt is gemotiveerd :

" Overwegende dat tijdens het onderzoek (...) acht bezwaarschriften zijn ingediend;

Gezien het ongunstige advies dat op 18 januari 1996 door de C.C.A.T. is uitgebracht en op 31 januari 1996 bij het gemeentebestuur is aangekomen;

Gezien het verslag van de stedenbouwkundige dienst van 20 februari 1996, waarin de bezwaarschriften alsook het advies van de C.C.A.T. worden onderzocht;

Overwegende dat uit het omstandige onderzoek van de genoemde bezwaren blijkt dat deze in drie categorieën kunnen worden ingedeeld :

- de ongegronde bezwaren, waarop de voorschriften van het B.P.A. (bijzonder plan van aanleg) of de beginselen waarop dat plan gebaseerd is (in hoofdzaak het grondgebruiksplan van de "place Saint-Lambert") een antwoord geven;
- de gegronde bezwaren die echter worden afgewezen omdat zij te verwaarlozen zijn ten aanzien van de doelstelling van het B.P.A. of onverenigbaar zijn met de beleidskeuzes die in voorkomend geval opnieuw zijn uiteengezet;

- ten slotte, de bezwaren die, gegrond of niet, afgewezen zijn op grond dat zij buiten de context van de goedkeuring van het B.P.A. vallen, ofwel omdat zij betrekking hebben op de latere problematiek van de bouwvergunningen, ofwel omdat zij een meer "politieke" inslag hebben die te maken heeft met de wijze waarop het B.P.A. wordt uitgevoerd;

Overwegende dat, met verwijzing naar het onderzoek van de stedenbouwkundige dienst, dat als bijlage bij deze brief gaat, de gezamenlijke bezwaren die zijn geuit afgewezen dienen te worden en het B.P.A. behouden dient te blijven zoals het voorlopig is goedgekeurd;

Gezien het onderzoek van het advies van de C.C.A.T., verricht door de heer STREBELLE, coördinerend architect van het grondgebruiksplan van de "place Saint-Lambert", waaruit blijkt dat de bezwaren van deze commissie ondervangen kunnen worden;

Overwegende anderzijds dat de al dan niet bebouwde ruimten die voordien deel uitmaakten van het openbaar domein binnen de grenzen van dat B.P.A., met het B.P.A. hun praktische nut verliezen en hun nieuwe bestemming krijgen";

Overwegende dat dat besluit op 27 maart 1996 aan de gewestelijke overheidsdienst is overgezonden, die daarvan op 1 april 1996 ontvangst heeft gemeld, en dat de minister op 17 december 1996 de opdracht heeft gegeven om een bericht te publiceren in het Belgisch Staatsblad, waarin gemeld werd dat het plan impliciet was goedgekeurd doordat de termijn gesteld in artikel 20 van het Waalse Wetboek van ruimtelijke ordening, stedenbouw en patrimonium (WWROSP) verstreken was; dat dat bericht op 7 februari 1997 in het Belgisch Staatsblad is gepubliceerd; dat die stilzwijgende goedkeuring het tweede onderwerp is van de vorderingen tot schorsing in de zaken A.73.761/XIII-105 en A.74.311/XIII-107;

Overwegende dat de "Société régionale wallonne du transport" op 18 januari 1996 een bouwaanvraag heeft ingediend voor een nieuwe oprit - "Opéra"

genaamd - naar de ondergrondse parkeerplaats van de "place Saint-Lambert"; dat de gemachtigde ambtenaar, na een openbaar onderzoek dat geleid had tot zes bezwaarschriften, een ongunstig advies van de provinciale kamer van de Koninklijke Commissie voor Monumenten, Landschappen en Opgravingen van 16 februari 1996, een ongunstig advies van de afdeling met dezelfde naam van het Ministerie van het Waalse Gewest van 14 februari 1996 en een gunstig advies van het college van burgemeester en schepenen van 21 maart 1996, op 7 juni 1996 de gevraagde vergunning heeft afgegeven; dat de schorsing van de tenuitvoerlegging van die vergunning gevorderd wordt in zaak A. 74.311/XIII-107;

Overwegende, wat de ontvankelijkheid van de vordering tot schorsing in zaak A.74.311/XIII-107 betreft, dat de bouwvergunning die op 7 juni 1996 aan de "Société régionale wallonne du transport" is afgegeven, een andere handeling is dan het bijzonder plan van aanleg, dat het eerste onderwerp is van de vordering, en trouwens dateert van vóór de "goedkeuring" daarvan; dat, aangezien er geen samenhang is tussen deze twee onderwerpen, het derde onderwerp van de vordering tot schorsing niet ontvankelijk is; dat ook het vierde onderwerp, om dezelfde reden, niet ontvankelijk is, temeer omdat overeenkomsten geen bestuurshandelingen zijn waartegen een annulatieberoep kan worden ingesteld;

Overwegende dat, wat de ontvankelijkheid van de vorderingen tot schorsing betreft voor zover zij gericht zijn tegen de stilzwijgende goedkeuring van bijzonder plan van aanleg nr. 79, in artikel 20 van het WROSP onder meer het volgende is bepaald :

" (...) "

Het plan wordt goedgekeurd door de Executieve. Deze kan haar goedkeuring afhankelijk

stellen van het voorleggen van een onteigeningsplan.

(...)

De Executieve staat de aangevraagde goedkeuring toe of weigert ze binnen een termijn van drie maanden vanaf de dag van ontvangst van het dossier door de gemachtigde ambtenaar van het ambtsgebied. Deze termijn kan éénmaal verlengd worden met drie maanden door een met redenen omkleed besluit van de Executieve.

De in het vorige lid bedoelde beslissingen van de Regering worden schriftelijk bekendgemaakt, bij aangetekend schrijven en met ontvangstbewijs.

Dat schrijven moet uiterlijk op de vervalddag van de termijn worden toegezonden. De vervalddag wordt in de termijn berekend; is de vervalddag een zaterdag, een zondag of een feestdag in de zin van het decreet houdende organisatie van het toezicht op de gemeenten, de provincies en de intercommunales van het Waalse Gewest, dan wordt hij naar de volgende werkdag verschoven. Als de bekendmaking niet overeenkomstig deze voorschriften gebeurt, kan de gemeente de Regering bij aangetekend schrijven aanmanen zich uit te spreken binnen een termijn van dertig kalenderdagen vanaf de zending van die aanmaning.

Als de Regering geen gebruik heeft gemaakt van haar recht om de termijn met drie maanden te verlengen, wordt het plan na verstrijken van die termijn goedgekeurd, met uitzondering van het bijgevoegde onteigeningsplan en van de voorschriften die van een gewestplan afwijken.

(...)"

Overwegende dat, wanneer de gewestregering geen beslissing neemt binnen de gestelde termijn, zulks volgens de regeling die bij deze bepaling is ingevoerd overeenstemt met de goedkeuring van het plan; dat dat gevolg van het decreet geen concrete vorm krijgt in een administratieve handeling waartegen een annulatieberoep kan worden ingesteld, laat staan een vordering tot schorsing; dat er geen bestuurshandeling is die door de Raad van State nietig kan worden verklaard, of waarvan de tenuitvoerlegging kan worden geschorst; dat de

vorderingen tot schorsing wat dat betreft onontvankelijk zijn;

Overwegende dat de verzoekers aanvoeren dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden bijzonder plan van aanleg nr. 79 een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen, dat erin bestaat dat de sfeer van gezelligheid op de "place de la République française" teniet wordt gedaan, en dat de plaats in kwestie, de omgeving en de eeuwenoude kastanjabomen kapot worden gemaakt en er een nadeel voor de winkeliers ontstaat; dat zij vrezen dat het uitzicht wordt verknoeid door hoge woningen dichtbij de bouwlijn van de gebouwen die zij exploiteren, met als gevolg dat het voetgangersverkeer zal afnemen, waardoor de gezelligheid van de ruimte vóór de woningen gaande van "Chez Max" tot "Point de vue" teloor zal gaan, en waardoor de "place de la République française" in een soort doodlopende steeg zal veranderen; dat zij erop wijzen dat de wijk gelegen is in een gebied van culturele, historische of esthetische waarde; dat zij aanvoeren dat de vaagheid van de stedenbouwkundige voorschriften wat de vestigingsplaats van de woningen betreft, ertoe leidt dat uitgestrekte zones voor kantoren worden gecreëerd, die na de kantooruren verlaten zullen zijn, waardoor een onveiligheidsgevoel ontstaat;

Overwegende dat het bestreden bijzonder plan van aanleg past in het project voor de sanering van de directe omgeving van de "place Saint-Lambert"; dat zowel over het geheel van dit project als over elk van de fases ervan hevige discussies zijn gevoerd tussen voor- en tegenstanders; dat wanneer een project aanleiding geeft tot politieke controversen, ieder kamp geneigd kan zijn de totstandkoming van het project van het tegengestelde kamp aldus voor te stellen dat het een

moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen; dat het in het licht van zulk een situatie niet aan de Raad van State is om een standpunt in te nemen in de polemiek; dat de Raad alleen de totstandkoming van een situatie die kennelijk nadelen vertoont welke buiten verhouding staan tot de lasten die de burger in het algemeen belang dient te verdragen, en waarbij het evident is dat de voordelen ruimschoots onderdoen voor het alternatief dat in de bestreden handeling wordt gehuldigd, als ernstig nadeel in aanmerking kan nemen; dat in het onderhavige geval met het bijzonder plan van aanleg nr. 79 bepaalde keuzes inzake stadsinrichting ten uitvoer worden gelegd, keuzes die voor de enen voordelen biedt en voor de anderen nadelen, zonder dat deze evenwel als kennelijk buitensporig kunnen worden aangemerkt; dat bij de beoordeling van de ernst van het nadeel niet verwezen mag worden naar de staat waarin de "place de la République française" zich bevond in een min of meer ver verleden, maar naar de staat waarin zij zich bevond op de dag waarop de bestreden handeling is uitgevaardigd; dat de verzoekers die aan de noordelijke rand van het plein wonen, uitkijken op een gesloopt gebied in de directe omgeving van de "place Saint-Lambert", dat gedeeltelijk is omgevormd tot een parkeerplaats en gedeeltelijk wordt herbouwd; dat er niet van kan worden uitgegaan dat de bouwwerken waarin het bestreden plan voorziet een kennelijk slechtere toestand in het leven roepen dan de huidige; dat de bewering dat de voorgevel van het gebouw (blok nr. 3) dat aan de rand van de "place de la République" zal komen te liggen, uit ramen zal bestaan en dat er geen toegang zal zijn tot de desbetreffende handelszaken aan de kant van het plein, gebaseerd is op informatie of bedoelingen die wellicht gegeven is of naar voren geschoven zijn, maar die geen gevolg zijn van het bijzonder plan van aanleg, dat alleen maar bepaalt dat het om een "bouwzone" gaat, waarvan een derde van de

vloeroppervlakte bestemd is voor handelszaken, en dat geen enkele bepaling zegt dat er geen toegang tot die handelszaken mag worden aangebracht via de wegen rondom het huizenblok; dat voor zover dat nadeel bestaat in de daling van de huurwaarde van de woningen of in de verliezen die de handelszaken zouden lijden, te meer daar uit niets kan worden opgemaakt dat deze zaken kans lopen failliet te gaan, het om een financieel nadeel gaat, en dit nadeel in beginsel ongedaan kan worden gemaakt; dat ook al kan de geplande inrichting van het wegennet negatieve gevolgen hebben voor de handelszaken, deze niet los gezien kunnen worden van de keerzijde van de medaille, nl. een verbetering van de woonomgeving die met het project wordt nagestreefd, waarvan niet bewezen is dat ze denkbeeldig is, en waardoor de wijk aantrekkelijker kan worden en meer klanten kan lokken voor de aldaar gevestigde handelszaken;

Overwegende dat uit deze gegevens kan worden opgemaakt dat niet als bewezen kan worden beschouwd dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden plan een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende dat niet voldaan is aan één van de vereisten gesteld in artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten, die vervuld moeten zijn wil de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling kunnen bevelen; dat de vorderingen tot schorsing niet kunnen worden ingewilligd,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De zaken ingeschreven onder de nrs. A.73.761/XIII-105, A.73.767/XIII-106 en A.74.311/XIII-107 worden samengevoegd voor de rechtspleging in kort geding.

Artikel 2.

De verzoeken tot tussenkomst ingediend door de "Société régionale wallonne du transport" worden ingewilligd voor de rechtspleging in kort geding.

Artikel 3.

De vorderingen tot schorsing worden afgewezen.

Artikel 4.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op zestien september 1900 zevenennegentig door :

de Hr. LEROY	staatsraad, wnd. voorzitter
Mevr. MALCORPS	griffier.

De Griffier,

De wnd. Voorzittter,

M.-Chr. MALCORPS.

M. LEROY.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.